

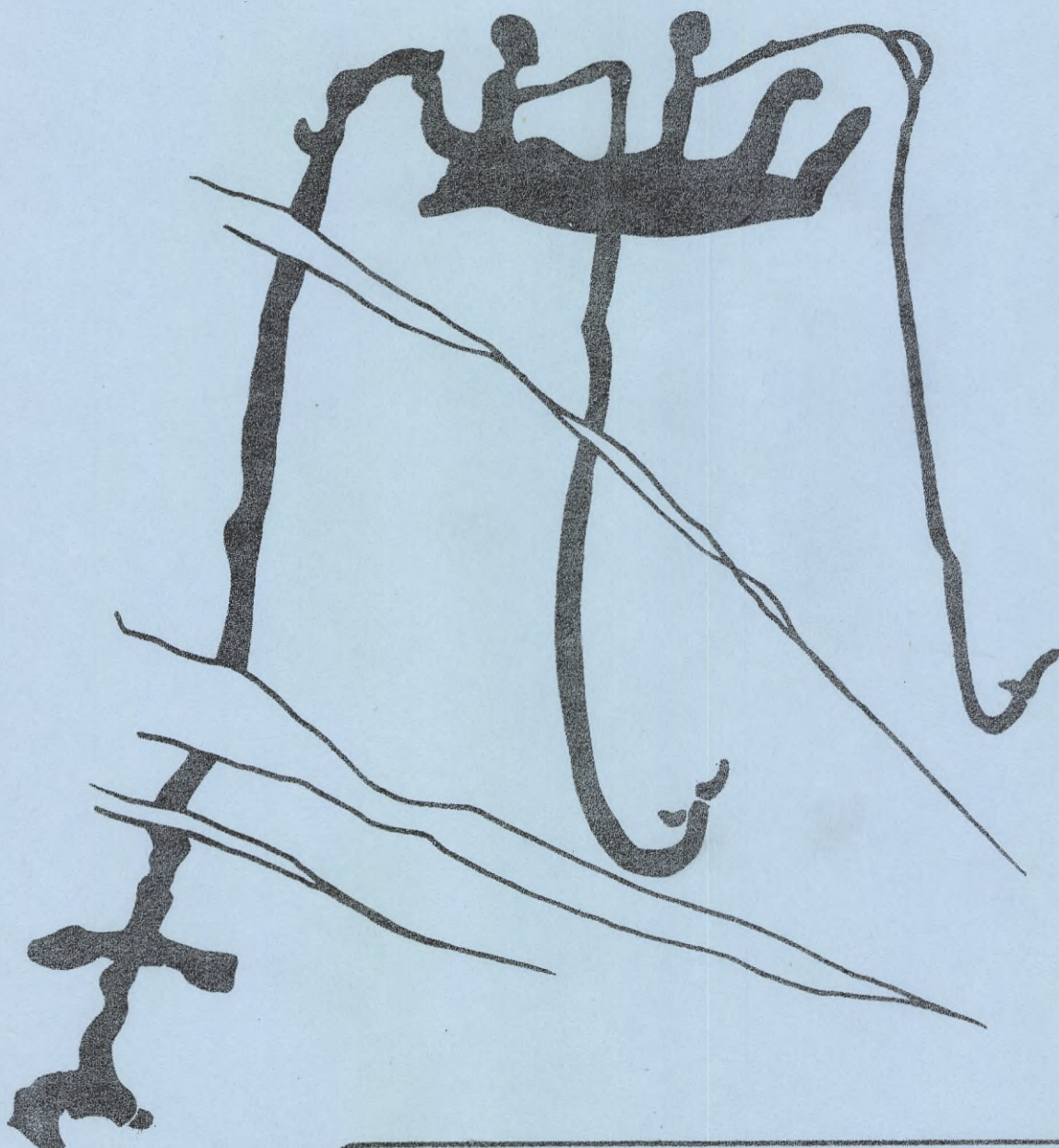
Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek och är fritt att använda. Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library and is free to use. All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

Ödsmål, Kville sn, Bohuslän

Hällristning   Rock carving
Fiskare från   Bronze age
bronsåldern   fishermen

MEDDELANDE från
HAVSFISKELABORATORIET • LYSEKIL

nr
30

Trålfiskeförsök med stormaskiga torsklyft

i södra Östersjön

av

Gunnar Otterlind

Juni 1967

Trålfiskeförsök med stormaskiga torsklyft i södra Östersjön

Av Gunnar Otterlind

Inledning

I en tidigare redogörelse har utvecklingen av skrapfiskfångsterna och torskfisket i södra Östersjön behandlats (jfr Ostkusten nr 1-3, 1967). Av denna framgick att torskfångsten de sista tre åren, 1964-66, hållit sig på en låg nivå och att den större torsken - motsvarande sortering 1 med minst 50 cm totallängd - klart minskat i landningarna, både absolut och relativt sett. Samtidigt har kvantiteten landad undermålig torsk, s.k. minkfisk (ca 30-35 cm lång), kraftigt ökat. Minktorsken dominerar helt de svenska skrapfiskfångsterna från Östersjön, där sill och skarpsill vanligen utgör en obetydlig andel.

Den nu föreliggande preliminära statistiken för hela år 1966 visar enligt Statens jordbruksnämnds uppgifter en torskfångst vid sydkusten om 12.969 ton (rensad vikt) och en skrapfiskkvantitet på 7.449 ton (57.4 % jämfört med torsken). År 1965 gav 12.761 ton torsk och 6.027 ton skrapfisk (47.2 %). En betydande del av skrapfiskökningen kommer dock 1966 på sillen, vilket ej framgår av denna statistik. En uppfattning om läget beträffande fångsten av minktorsk kan erhållas genom studium av statistikuppgifterna från de viktigaste mottagareorganisationerna vid sydkusten, Blekingefiskarenas centralförening, Karlskrona, Östersjöfiskarenas fiskcentral, Simrishamn, och Trelleborgsfisk, Trelleborg. Kvantiteten minktorsk visar hos dem, trots viss ransonering av landningarna, en fortsatt ökning 1966, även jämförd med mängden landad konsumtionstorsk (minktorsken anges nedan i procent av den sistnämnda; siffrorna för 1965 upptages inom parentes):

Blekinge 3.090 ton (3.001 ton) och 51.0 % (47.5 %)

Simrishamn 1.471 ton (1.206 ton) och 54.7 % (53.1 %)

Trelleborg 450 ton (443 ton) och 55.6 % (54.1 %)

Den sammanlagda absoluta ökningen hos de nämnda fångstemottagarna var för minkfiskens vidkommande 361 ton eller 7.8 %. Konsumtionstorsken ökade däremot blott med 129 ton (1.4 %). Ökningen för båda kategorierna faller väsentligen på landningarna i Simrishamn, där ransonering av minkfisk ej har tillämpats i samma utsträckning som i Blekinge. I sistnämnda område har fångsten av konsumtionstorsk t.o.m. minskat med 274 ton (4.3 %). Minskningen är dock delvis betingad av övergång till sillfiske (sillkvantiteten ökade 1966 i Blekinge med 14.3 %).

Mot bakgrunden av den negativa utvecklingen av torsklandningarna och då den hårda beskattningen av beståndet av ung torsk numera måste vara en av orsakerna till den noterade låga kvantiteten konsumtionstorsk, är det angeläget att pröva nya åtgärder till skydd för den uppväxande torsken. I början av februari 1967 upptogs därför försöksfiske med stormaskiga lyft i torsktrålarna. Verksamheten skedde i samarbete mellan Havsfiskelaboratoriet i Lysekil och fiskareorganisationerna på sydkusten. Deltagare i försöksfisket garanterades en inkomst av skraptorskfångsten motsvarande rådande ransonering enligt organisationernas bestämmelser. Av kostnadsskäl måste verksamheten begränsas till 4-5 båtar. I Blekinge deltog tre fiskebåtar och från Simrishamn en. De förra medverkade under resp. 4, 5 och 8 veckor, Simrishamnsbåten under 1 vecka. Genom den under februari och mars rådande mycket blåsiga väderleken reducerades dock antalet effektiva fiskedagar mycket starkt. Verksamheten hindrades även av problem med avsättningen av torskfångsterna och av ovanligt tidig övergång till trålfiske efter sill. Inställningen till försöksfisket var emellertid positiv bland fiskarena och man uttalade sig ganska allmänt för en övergång till större maskor, om enighet härom kunde uppnås.

Försöksfiskets utförande

Avsikten med försöksfisket var främst att för fiskarena praktiskt demonstrera effekten av större trålmaskor på fångsten av undermålig torsk men också att i grova drag erhålla en jämförelse mellan fångstutfallet i kommersiellt fiske vid användning av sedvanlig maskstorlek, 75-80 mm (minst 70 mm enligt gällande författning), och med en maskstorlek kring 85-90 mm under eljest likartade betingelser.

Fångstutfallet med de stormaskiga lyften redovisades av de fem försöksbåtarna för varje tråldrag med kvantiteten i kg på särskilda protokollblanketter. På dessa noterades även mängden återutsatt undermålig småtorsk (mindre än 30 cm, som är stadgat minimimått). Frivillig bokföring av motsvarande uppgifter med liknande blanketter från båtar med vanliga torsklyft gick sämre, varför informationen från dessa i huvudsak kom att insamlas per radiotelefon av de i försöksfisket deltagande båtarna, främst genom Eros. Det bör framhållas, att uppgifterna av denna anledning är mera ungefärliga än dem rörande försöksbåtarnas egen fångst och att det muntliga överförandet också kan minska tillförlitligheten genom hörfel i radiotelefon etc.

Kvantiteten fångad småtorsk som går till minkfisk är självfallet i första hand beroende av om sådan fisk finnes tillgänglig inom fiskeområdet. Aktuell i sammanhanget är alltså främst torsk i storleken kring 30-35 cm

(35 cm är det på sydkusten vanligen tillämpade minimimåttet för konsumtionstorsk). I den landade minkfisken får högst 10 viktsprocent underskrida 30 cm-längden - övrig småfisk skall återutsättas och får ej landas.

I södra Östersjön fås den mesta minktorsken i djupområdet 50-70 m. Vid fiske på djupare vatten, från ca 75-80 m är tillgången på denna vanligen mindre, särskilt under fiskets högsäsong, då den större torsken koncentreras till djupet för lek. Denna åtminstone partiellt föreliggande uppdelning är sannolikt betingad både av olika näringsvanor hos och konkurrens (inkl. kannibalism) mellan skilda åldersgrupper. Under själva lektiden anses dock torskens näringsbehov starkt reducerat. - Vid redovisningen av fångstresultatet nedan har av nämnda skäl viss uppdelning skett efter olika djupområden och även i skilda tidsperioder.

Fångsten i bottenträlen "sorteras" väsentligen i dess bakre del, lyftet eller cod-enden, där småfisken allt efter storlek och nätmaskornas vidd kan passera ut. Kvantiteten av i redskapet behållen fisk är dock beroende både av småfiskens talrikhet inom området och fiskens individuella storlek. För den aktuella perioden gäller att det oftast varit fråga om grövre småfisk, rikligt kring 30 cm-längden och större. Ju mindre längd huvuddelen av småtorsken har desto större andel passerar ut genom maskorna. Om torsken exempelvis vore speciellt rikligt förekommande i storleken kring 25 cm-längden, framstode alltså differensen i fångstkvantitet viktmsässigt skarpare mellan utfallet med ordinära och med vidare maskor än om storleken kring 30 cm-längden hade motsvarande höga frekvens i området.

De vid försöksfisket använda redskapen var fiskebåtarnas egna ordinarie trålar, där de vanliga torsklyften ersatts med stormaskiga sådana. Fisket bedrevs i övrigt precis som vanligt. Trålarnas dimension var i samtliga fall ca 80 fot längs övertelnen och nätmaterialet huvudsakligen av terylen. Modellen har med smärre variationer närmast varit av vingetråltyp. De använda lyften var av flätad nylon av samma garngrövk (2 mm) och tillverkning som de ordinarie lyften (liksom på dessa med bakre hälften dubbelbunden). Bomullslyft har praktiskt taget helt kommit ur bruk under de sista åren.

Fångstutfallet med stormaskiga lyft

I försöksfisket deltog alltså tre båtar från Blekinge och en från Simrishamn. Nedan lämnas för varje båt en sammanfattning av dess verksamhet och fångstresultat. Fångsten redovisas dels totalt i kg per fiskeperiod och område, dels i kg minkorsk resp. konsumtionstorsk i medeltal per effektiv tråltimme. Minktorsken anges även i procent jämförd med konsumtionstorsken. För den sistnämnda upptages även procentandelen av sortering 1 (fisk minst

50 cm lång). Procentsiffrorna har alltid beräknats på hela fångsterna, ej på de något avrundade tin.-siffrorna. Med minktorsk avses i tabellerna total fångst av undermålig torsk (under ca 35 cm), alltså även de kvantiteter som måst återutsättas (i den mån sådana förekom var de helt obetydliga, jfr nedan).

Mätning av maskstorleken i lyften skedde med redskapet torrt på havsfiske-laboratoriet och vid 4 kgs tryck med apparat rekommenderad av Internationella rådet för havsforskning. Angiven maskstorlek utgör medeltal av 30 mätta maskor. Ombord på fiskebåtarna mättes maskvidden med trålen våt efter användning och med tumstock. Dessa uppgifter är därför mera ungefärliga.

SG 329 Britt, Nogersund, Hällevik: motorstyrka 200 hkr, 4 mans besättning med skepparen H. Fogelström. Rapportör vid försöken var Henry Berntsson. Båten deltog under 5 veckor med sammanlagt 9 effektiva fiskedagar. Den använda trålen var tillverkad av terylen- och ulstrongarn (med 120 mm maskstolpar i vingarna av terylen). Den var levererad av Fotö vadbinderi i Nogersund. Lyftet från samma firma var tillverkat av flätat nylongarn (2 mm); maskantalet var 80 runt, och längs 16 enkla maskor + 20 dubbelbundna (baktill). I torrt tillstånd efter försöken erhöles på laboratoriet medeltalet 88,7 mm för enkelbundna och 90,6 mm för dubbelbundna maskor (innebär för båda kategorierna drygt 90 mm vid fiske). Lyftet var impregnerat med stenolin.

Huvuddelen av Britts fiske skedde i Hanöbukten på olika lokaler (Rälsen, Slaggen, Syden, Gropen, E. Gropen, Hulkan) i ett djup av 56-70 m under sammanlagt 7 dagar i perioden 3-27.2.1967 med tillhoppa 16 tråldrag och 52 tråltimmar. En dag, 13.2., gjordes 3 tråldrag om 8 tråltimmar på 64 m djup W Stolperänna och följande dag likaledes 3 tråldrag om ca 9 tin. SE Utklippan på 52-56 m djup. Fångstutbytet redovisas i tabell 1. Kvantiteten återutsatt småtorsk var helt obetydlig, 0-8 kg per tråltimme (mest i Hanöbukten). Högsta minktorskfångsten (inkl. nyssnämnda småtorsk), 120 kg/tin., erhöles den 14.2. SE Utklippan i 52 m djup. Högsta konsuntions-torskfångsten per tin. noterades i ett drag W Stolperänna, 467 kg.

KA 330 Juno, Sanda, Sturkö: motorstyrka 240 hkr, 4 mans besättning med skepparen Gustav Kroon. Fiskebåten nedverkade under 4 veckor med sammanlagt 9 effektiva fiskedagar. Den använda torsktrålen var av Blekingefiskarens inköpsförenings modell och tillverkad av terylen. Lyftet, som även levererats av nämnda förening, var av flätat nylongarn (2 mm) och hade 80 maskor runt samt 20 enkelbundna + 22 dubbelbundna maskor längs. Maskstorleken var på det nya lyftet 95,7 (dubbelb.) och 94,9 mm (enkelb.), efter krympning i nära 100-gradigt vatten 81,9 resp. 83,6 mm. Maskorna sträcktes sedan vid användning till ca 85 mm. Lyftet användes oimpregnerat.

Junos fiske bedrevs i huvudsak SE Utklippan. Nedan och i tabell 2 har detta område uppdelats i två efter rådande djup. Under 6 dagar gjordes 16 tråldrag om 41 tråltimmar på ett djup av 55-73 m (i perioden 8-27.2.1967), nedan djupet under 4 dagar (delvis samma som föreg.) 10-16.2. var (64) 73-81 m. På detta djup utfördes 6 tråldrag om 18,5 tin. En dag (13.2.) bedrevs fisket N Stolpebank i 66-77 m djup med 2 tråldrag om tillhoppa 3,8 tin. Fångstutbytet redovisas i tabell 2. Högsta minktorskfångsten var 220 kg/tin. i ett drag SE Utklippan (70-73 m djup) den 14.2. (alltså samma dag som för Britts högsta fångst). Konsuntionstorskfångsten nådde max. 450 kg/tin. på samma lokal i 55-59 m djup den 23.2. Ingen snåtorsk behövde återutsättas.

Sin 36 Ian, Sinrishamn: motorstyrka 300 hkr, 5 mans besättning med skepparen Stig Leonardsson. Fiskebåten deltog i verksamheten under en vecka med 3 effektiva fiskedagar, 8-10.3.1967, som gav 8 tråldrag med 23 tråltimmar, allt inom Stolperäna i 77-81 m. Den använda torsktrålen var tillverkad av Frits Jakobsen, Sinrishamn (material: terylen). Lyftet var av flätad nylon, krympt och till dimensioner m.m. identiskt med det som Juno använde. Vid fisket var maskstorleken 85-90 mm. Lyftet användes oinpregnerat. Fångsten redovisas i tabell 3. Maximala minkfiskfångsten var 333 kg/tin. och högsta konsuntionstorskfångsten 625 kg/tin. Ingen snåtorsk behövde utsättas.

KA 16 Eros, Hasslö: motorstyrka 300 hkr, 4 mans besättning med skepparen Thure Holmberg. Eros medverkade under 8 veckor med sammanlagt 22 effektiva fiskedagar, 62 tråldrag och 216 tråltimmar. Trålmodellen var identisk med den av Juno använda, detsamma gäller lyftet som oanvänt (ej krympt) hade maskstorleken 90,9 och 88,8 mm för dubbelbundna resp. enkla maskor. Det var oinpregnerat och krympte vid användningen till 85-90 mm. Ett reservlyft med enkelbundna, ca 90 mm vida maskor, baktill av grövre garn (3 mm flätad nylon) men i övrigt lika användes för 6 tråldrag.

Eros' fiske ägde huvudsakligen rum inom två områden, SE Utklippan och E Christiansö under tiden 13.2.-7.4.1967. I tabell 4, där fångstutbytet redovisas, har även viss uppdelning skett efter tidsperioder. Kvantiteten snåtorsk, som näste utsättas, var maximalt 9 kg/tin. och den togs till största delen SE Utklippan. Under den sista perioden E Christiansö (30.3.-7.4.) erhöles överhuvudtaget icke någon sådan snåtorsk och endast obetydliga kvantiteter minktorsk. Tidigare, t.ex. den 15.2., noterades dock här 150 kg/tin. av minktorsk i ett drag på 85 m djup (jänte 7 kg återutsatt snåtorsk). Högsta minktorskfångsten per tin., 206 kg, erhöles 3.4. SE Utklippan i 68 m djup. Av konsuntionstorsken var maximala fångsten 434 kg/tin. (17.3. ESE Utklippan i 55 m djup).

Av de ned tabellerna 1-4 redovisade fångstresultaten och de ovan nämnda maxinifångsterna per tråltimme framgår att man med ca 85-90^{mm}/maskor i torsklyften alltså kan erhålla betydande kvantiteter minktorsk. Samtidigt har sortering av minkfångsten endast behövt ske i ringa omfattning. I det mest frekventerade fiskeområdet, SE Utklippan, på 52-75 m djup erhöles sålunda i medeltal per timme 54-87 kg minktorsk. Jämförd med samtidigt fångad konsumtionstorsk har procenten minktorsk i stort sett varierat från 29 till 56 % inom samma område. På större djup E Christiansö noterades 98 kg/tim. resp. 45 % i mitten på februari, men från slutet av mars var småtorsken här betydligt sällsyntare i fångsterna. - Den något lägre procentuella andelen minktorsk i Britts fångster kan vara betingad av att det lyft denna båt använde var ca 5 mm vidare i maskorna än övriga.

Mindre torsk än av ca 30 cm längd har alltså endast i obetydlig grad erhållits vid försöksfisket. Att minktorskfångsterna ändå blivit relativt höga kan främst tillskrivas den omständigheten att torsk i storleken 30-35 cm varit ovanligt rikligt företrädd på fiskeområdena. I Hanöbukten synes dock torsktillgången under februari allmänt ha varit låg på trålfiskeplatserna. Av konsumtionstorsken har sortering i vanligen utgjort ca 20 %, men den ökade klart kring 1 april i de djupaste vattnen NE, E och SE Christiansö i samband med starkare koncentration av äldre fisk för lek. Fiske rapporterades här vid denna tid ända ned på 100 m djup, vilket tyder på att vindar och övriga väderleksförhållanden i februari-mars nedförde inströmning av vatten västerifrån till Bornholmsdjupet och åtminstone temporär höjning av syrehalten där.

Gustav Kroon har från försöksfisket med Juno rapporterat ganska hög ganingsfrekvens i det stornaskiga lyftet. Vid ett tillfälle, då det innehöll torsk motsvarande 925 kg rensad fisk och 390 kg minktorsk, fanns ca 60 kg småtorsk i maskorna, varav 15 kg med en längd på ca 35 cm och något däröver ("rensfisk"). Ett antal av 30-150 småtorskar noterades vid andra tillfällen. Man får sålunda räkna med en viss ökning av ganningen i lyftmaskorna vid större maskvidd. Fiskens förmåga att aktivt tränga sig genom maskorna då trålen fiskar eller ligger stilla en stund inför upptagningen växer uppenbarligen med fiskens storlek. Nylonmaskornas tänjning vid själva inlyftningen ökar också möjligheterna för fisken att klämmas in i maskorna. I extrema fall kan ganningen av torsk i maskorna tänkas nämligen påverka lyftets genomsläppning av mindre fisk. Större fångster av särskilt flatfisk kan även ha ett sådant inflytande utan att nämnvärd ganning föreligger.

Jämförelse mellan fångstutfallet med vanliga och med stormaskiga lyft

I tabell 5 redovisas och jämföres fångsten per tråltimme hos försöksbåtarna, i huvudsak Eros, med motsvarande uppgifter från fiskebåtar som använde sedvanliga torsklyft. Utom jämförelsen mellan kvantiteten minktorsk och konsumtionstorskfångsten (den förra i procent av den senare) kan kvantiteten av dessa två kategorier för försöksbåtarna här jämföras med motsvarande fångst på övriga fiskebåtar och även med medeltalet av dessas medelfångst per tim.

Av de uppgifter som under försöksfiskets gång insamlades från kringliggande båtar, främst genom Thure Holmberg på Eros, har för tabell 5 i regel endast använts värden för hela fångstdagar, alltså där samtliga tråldrag varit noterade för båtarna ifråga. Det har vid uträkningen av fångsten per timme förutsatts att någon större skillnad beträffande antal tråltimmar per dag ej förelegat mellan båtarna. Medelfångsten per tim. har erhållits med hjälp av Eros tråltid (i ett fall Junos tid). Det är vanligt att båtarna inom samma område både sätter och tager upp redskapen ungefär samtidigt. - Flera osäkerhetsfaktorer föreligger emellertid. Djupförhållandena kan ibland vara olika inom det aktuella området, vilket lätt påverkar differensen mellan rapporterade fångstresultat. Variationer av vikt kan föreligga beträffande redskapshandling, dimensioner och maskstorlekar hos redskap. Trålredskapen kan dock i föreliggande fall anses som ganska lika - de flesta av jämförelsebåtarna hade redskap av enhetlig typ och storlek (samma som Eros och Juno). - Motorstyrkan kan ha betydelse för det genomsnittliga fångstutfallet. Hos jämförelsebåtarna varierade hästkraftantalet i huvudsak mellan 170 och 300, endast fyra båtar låg utanför dessa gränser. De sistnämnda företrädde blott med enstaka dagar och visade ingen påtaglig avvikelse från övriga båtars fångstresultat. Materialet ger på grund av sin begränsade omfattning och sin av andra skäl stora variation ingen möjlighet att bedöma denna faktor. - Sortering kring 30 cm-längden kan i olika grad ha skett på jämförelsebåtarna. På grund av längdfördelningen hos den unga torsken (nycket fisk i storleken 30-35 cm) antages att den i huvudsak varit tämligen osorterad. Minkfiskkvantiteten har också därför jämförts med hela minkfiskfångsten, inkl. återutsatt småfisk, på försöksbåtarna. Differensen mellan de senare och övriga fiskebåtar kan dock i en del fall ha reducerats genom sortering eller ev. någon gång genom utsättning till följd av rådande ransonering. Från den 27 februari var ransonen under försöksperioden 700 kg per man och vecka, dessförinnan 500 kg. - Sorteringsnoggrannheten kring 35 cm-längden är naturligtvis en variationsfaktor av betydelse även för kvantiteten konsumtionstorsk. - Det bör vidare observeras att relativt små förskjutningar i längdfördelningen hos den unga torsken kan ned-

föra betydande skillnader rörande kvantiteten i redskapen kvarhållen minkfisk. Snåtorskens förekommer ofta i stora stin med tämligen enhetlig storlek på fisken inom resp. stin.

Då det, som tidigare framhållits, till största delen är fråga om nuntligen inhämtade uppgifter från jämförelsebåtarna och viss förväxlingsrisk kan föreligga, har båtarnas namn i tabell 5 ersatts med ett nummer (1-18). I stort sett torde dock uppgifterna ge en god bild av dessa fiskebåtars fångstutfall.

Inom fiskeområdet utanför Utklippan varierar Eros minkfångst enligt tabell 5 under aktuella dagar mellan 22 och 66 % av medeltalet för jämförelsebåtarnas medelfångst per tim. Den 3 april stiger den dock till 148 %. Detta kan förklaras med att de senare då sannolikt delvis fiskade på djupare vatten. En del av de lägsta procentvärdena för Eros noteras då dess fångst av konsumtionstorsk även låg under medeltalet av övriga båtars fångst, vilket minskar värdet av motsvarande minktorsk-differens för olika maskstorlek. - Kvantiteten minktorsk jämförd med fångsten av konsumtionstorsk i nämnda område varierar i tabell 5 för Eros mellan 36 och 62 % (3.4. undantagen med 89 %). Medeltalet för jämförelsebåtarna håller sig mellan 84 och 114 % (3.4. dock 73 %).

I djupområdet E Christiansö låg Eros' minkfångst mellan 25 och 59 % av medeltalen för jämförelsebåtarna. När det gäller jämförelsen minktorsk/konsumtionstorsk uppvisar Eros fr.o.m. den 30-31.3. mindre än hälften så hög procent som nämnda båtar: 7-31 % mot 28-72 %.

För Juno och Ian föreligger jämförelsefångster endast från en resp. två hela dagar och jämförelseprocenterna faller inom ramen för vad som noterats för Eros. Detsamma gäller av Henry Berntsson rapporterade iakttagelser vid Britts försöksfiske att övriga båtar kunde få upp till 3-5 gånger så mycket minkfisk som Britt med sitt lyft (maskstorlek drygt 90 mm, eller upp till ca 5 mm mera än övriga försöksbåtars lyft).

Sammanfattningsvis kan sägas, att det tillgängliga materialet, såsom väntat, endast tillåter en grov jämförelse mellan fångstutfallet med 75-80 mm maskor i torsklyften och med 85-90 mm maskor i försökslyften. De senare tog normalt mellan ca 25 och 65 % av den kvantitet minktorsk, som erhöles med den mindre, sedvanliga maskstorleken.

Förslag till åtgärder

Av de utförda försöken med stornmaskiga lyft i torsktrålarerna framgår alltså, att man vid kommersiellt fiske med en maskstorlek på 85-90 mm alltså erhåller icke obetydliga kvantiteter minktorsk, till viktsmängden motsvarande

ca 25-65 % av den som fås med 75-80 mm maskstorlek.

Sedan redogörelsen för skrapfiskfångsterna och torskfisket (jfr ovan) utarbetades i december 1966, har situationen för minktorskens avsättning ganska radikalt förändrats. I slutet av maj 1967 gäller sålunda för Blekingefiskarenas del en minkfiskranson per man och vecka om endast 100 kg och priset som sydkustfiskaren får ut per kg för minktorsken har sjunkit till 25 öre (tillfälligt blott 15 öre). Utvecklingen synes i första hand vara betingad av svårigheter på pälsdjursmarknaden men också av viss överproduktion på minktorsk under den gångna vintern och våren - trots ransoneringen. Avsättningsmöjligheterna för konsuntionstorsken har även försämrats, med påföljd att en del överskottsfisk gått till pälsdjursföda.

Från havsfiskelaboratoriets sida har sedan länge hävdats, att en maskstorlek på 90 mm i princip bäst skulle svara mot det gällande och även ur biologisk synpunkt lämpliga minimimåttet på 30 cm för torsken i Östersjön. Såsom redan inledningsvis framhållits är utvecklingen för torskbeståndets del numera också sådan att skärpta skyddsåtgärder synes vara av behovet påkallade. Den tidigare internationellt föreslagna maskstorleken, 80 mm, är uppenbart helt otillräcklig. Ett svenskt försök med en officiell maskstorlek på 90 mm skulle verksamt bidra till att man frändeles kunde vinna internationellt gehör för denna maskstorlek vid trålfiske efter torsk i Östersjön. Samtidigt vore åtgärden i sig ett bidrag till ett mera ekonomiskt utnyttjande av torskbeståndet. Den skulle medföra ett ökat skydd åt den uppväxande, unga torsken samtidigt som överproduktionen av minkfisk kunde minska eller helt undanröjas.

Då det nu även synes föreligga en ganska utbredd opinion bland fiskarena för bruk av större maskor i torsklyften, vore det önskvärt att överläggningar snarast möjligt upptoges med fiskareorganisationerna om en höjning av minimimåttet för maskstorleken - förslagsvis till 90 mm - vid fiske i Östersjön. Bestämmelsen kunde tills vidare gälla för en begränsad period, ett eller två år fr.o.m. den 1 januari 1968, och enbart avse själva torsklyften, så att inga redskapskostnader av större betydelse orsakas av ändringen.

Tabell 1: SG 329 Britt (3.-27.2.)

Onråde	Tråltin.	Mink-torsk kg	% jfrd med konsun-tions-torsk	Konsun-tions-torsk kg	% torsk 1 av konsun-tions-torsk
Hanöbukten 56-70 n, tot. per tråltin.	52	1340 26	29 %	4525 87	23 %
W Stolperäna 64 n, tot. per tråltin.	8	265 33	11 %	2450 306	30 %
SE Utklippan 52-56 n, tot. per tråltin.	9	780 87	29 %	2675 297	22 %

Tabell 2: KA 330 Juno (8.-27.2.)

Onråde	Tråltin.	Mink-torsk kg	% jfrd med konsun-tions-torsk	Konsun-tions-torsk kg	% torsk 1 av konsun-tions-torsk
SE Utklippan 55-73 n, tot. per tråltin.	41	3510 86	39 %	8920 218	16 %
SE Utklippan (64)73-81 n, tot. 18.5 per tråltin.		810 44	28 %	2875 155	25 %
N Stolpebank 66-77 n, tot. per tråltin.	3.8	285 75	33 %	857 226	7 %

Tabell 3: Sin 36 Ian (8.-10.3.)

Onråde	Tråltin.	Mink-torsk kg	% jfrd med konsun-tions-torsk	Konsun-tions-torsk kg	% torsk 1 av konsun-tions-torsk
Stolperäna 77-81 n, tot. per tråltin.	23	2280 99	30 %	7575 329	26 %

Tabell 4: KA 16 Eros (13.2.-7.4.)

Område	Tråltin.	Mink-torsk kg	% jfrd med konsun- tions- torsk	Konsun- tions- torsk kg	% torsk 1 av konsun- tions- torsk
SE Utklippan 13.-28.2. 60-75 m, tot. per tråltin.	49	2662 54	44 %	6052 124	21 %
SE Utklippan 6.3.-3.4. (50)55-75 m, tot. per tråltin.	102	8241 81	56 %	14750 145	19 %
NE & E Christi- ansö 14.-15.2. 75-85 m, tot. per tråltin.	12.8	1253 98	45 %	2775 217	22 %
NE, E & SE Chris- tiansö, 30.3.-7.4. (75)80-100 m, tot. per tråltin.	52	720 14	17 %	4125 79	32 %

Tabell 5. Jämförelse mellan fångstresultat per tråltimme med 85-90 mm (Juno, Eros och Ian) resp. 75-80 mm lyftmaskor (fiskebåt nr 1 - 18 och Hammarö).

	Minktorsk per tim. kg	Minktorsk jfrd med konsumtionstorsk %	Konsumtions- torsk per tim. kg
SE Utklippan, 69-73 m 9.2.1967: 8,3 tim.			
Juno (% av nr 1 inom parentes)	72 (59%)	37	196 (97%)
Nr 1	123	61	202
SE Utklippan, 75 m 13.2.1967: 9,7 tim.			
Eros (% av medeltal inom parentes)	46 (22%)	36	130 (71%)
Nr 1	216	120	180
" 2	201	108	186
Medeltal nr 1-2	<u>209</u>	<u>114</u>	<u>183</u>
SE Utklippan, 60-70 m 22.-23.2.1967: 15,1 tim.			
Eros	52 (28%)	42	124 (63%)
Nr 1	201	97	207
" 3	232	92	253
" 4	127	96	132
Medeltal nr 1-4	<u>187</u>	<u>95</u>	<u>197</u>
SE & ESE Utklippan, 60-70 m 6.-7.3.1967: 18,7 tim.			
Eros	70 (44%)	54	130 (86%)
Nr 1	165	100	166
" 2	178	105	170
" 3	148	101	146
" 5	149	119	126
Medeltal nr 1-5	<u>160</u>	<u>106</u>	<u>152</u>
E & SE Utklippan, 50-70 m 14.-15.3.1967: 19,4 tim.			
Eros	61 (42%)	44	138 (83%)
Nr 1	216	103	209
" 2	119	79	151
" 5	99	71	139
Medeltal nr 1-5	<u>145</u>	<u>84</u>	<u>166</u>

Forts.

Forts. Tabell 5.

	Minktorsk per tim. kg	Minktorsk jfrd med konsumtionstorsk %	Konsumtions- torsk per tim. kg
ESE Utklippan, 55-60 m 20.3.1967: 10,8 tim.			
Eros	94 (66%)	62	153 (109%)
Nr 1	286	137	208
" 4	97	108	90
" 5	106	64	164
" 6	131	77	169
" 7	139	109	127
" 8	111	96	116
" 9	117	112	104
"10	81	74	109
"11	208	117	178
Medeltal nr 1-11	<u>142</u>	<u>99</u>	<u>141</u>
SE & ESE Utklippan, 55-60 m 29.3.1967: 13,1 tim.			
Eros	95 (51%)	60	158 (86%)
Nr 1	199	97	206
" 2	234	120	195
"12	147	95	155
" 6	167	89	189
"13	197	98	200
"11	167	104	160
Medeltal nr 1-13	<u>185</u>	<u>101</u>	<u>184</u>
SE Utklippan, 60-75 m 3.4.1967: 12,8 tim.			
Eros	157 (148%)	89	176 (121%)
Nr 1	131	71	186
" 2	70	50	141
" 3	80	67	119
" 5	176	127	139
" 6	113	69	164
"10	66	54	121
Medeltal nr 1-10	<u>106</u>	<u>73</u>	<u>145</u>
NE & E Christiansö, 75-85 m 14.-15.2.1967: 12,8 tim.			
Eros	98 (59%)	45	217 (85%)
Nr 3	211	82	256
"14	121	48	252
Medeltal nr 3-14	<u>166</u>	<u>65</u>	<u>254</u>
NE & E Christiansö, 75-100 m 30.-31.3.1967: 20,9 tim.			
Eros	20 (25%)	31	65 (59%)
Nr 1	105	85	123
" 2	83	69	121
" 6	76	75	102
"13	55	57	96
Medeltal nr 1-13	<u>80</u>	<u>72</u>	<u>111</u>

Forts.

Forts. Tabell 5

	Minktorsk per tim. kg	Minktorsk jäfrd med konsumtionstorsk %	Konsumtions- torsk per tim. kg
E Christiansö, 90-100 m 5.4.1967: 12,0-tim.			
Eros	13 (46%)	14	90 (94%)
Nr 1	25	28	90
" 2	25	29	85
" 3	35	41	85
"14	35	28	123
" 5	23	32	71
" 6	23	27	83
" 7	35	23	150
" 8	33	28	117
"13	25	23	110
"10	25	30	83
"15	25	33	75
"16	30	39	77
Medeltal nr 1-16	<u>28</u>	<u>30</u>	<u>96</u>
E & SE Christiansö, 85-100 m 6.4.1967: 10,3 tim.			
Eros	8 (25%)	7	109 (103%)
Nr 2	32	18	175
" 4	76	35	218
" 5	29	36	80
" 7	47	33	141
"13	0	0	24
"11	23	46	51
"17	29	32	90
"18	17	25	70
Medeltal nr 2-18	<u>32</u>	<u>28</u>	<u>106</u>
Stolperämma, 77-81 m 9.-10.3.1967			
Ian, 14,0 tim. (% av Hammarö inöf parentes)	111 (67%)	36	304 (115%)
Hammarö, 19,5 tim.	166	63	265

